

ความคิด เห็นของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์
เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

นายสนธิ เจริญธรรม

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารทางการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-567-968-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012758

i 102923A2

OPINIONS OF ADMINISTRATORS AND SUPERVISORS
CONCERNING PERSONNEL DEVELOPMENT OF
THE OFFICE OF THE PROVINCIAL
PRIMARY EDUCATION

MR. SANIT CHAROENTHAM

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1987

ISBN 974-567-986-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิด เห็นของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรของ
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

ชื่อนิสิต นายสนธิ เจริญธรรม

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์

ภาควิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาบุคลากร ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ผู้บริหาร จำนวน 73 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 146 คน จากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและกรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ แบบมาตราส่วนประเมินค่า และแบบปลายเปิด ส่งแบบสอบถามไป 219 ฉบับ ได้รับคืนมา 203 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัยจำนวน 193 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.13 จากผู้บริหาร 67 ฉบับ ศึกษานิเทศก์ 126 ฉบับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS คำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความถี่

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สรุปได้ดังนี้

1.1 การหาความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร ความคิดเห็นโดยส่วนรวมของ
ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ เห็นว่ามีการปฏิบัติจริงในระดับน้อย และควรปฏิบัติในระดับมากที่สุด

1.2 การวางแผนพัฒนาบุคลากร ความคิดเห็นโดยส่วนรวมของผู้บริหารและ
ศึกษานิเทศก์ เห็นว่ามีการปฏิบัติจริงในระดับน้อย และควรปฏิบัติในระดับมากที่สุด

1.3 การดำเนินการพัฒนาบุคลากร ความคิดเห็นโดยส่วนรวมของผู้บริหารและ
ศึกษานิเทศก์ เห็นว่ามีการปฏิบัติจริงในระดับมาก และควรปฏิบัติในระดับมากที่สุด

1.4 การประเมินและติดตามผลการพัฒนาบุคลากร ความเห็นโดยส่วนรวมของ
ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ เห็นว่ามีการปฏิบัติจริงในระดับน้อย และควรปฏิบัติในระดับมาก

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาบุคลากร
ความเห็นโดยส่วนรวมของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ มีความเห็นว่า มีปัญหาน้อยเกือบทุกข้อ นอกจาก
เรื่องการสรรงงบประมาณเพื่อการพัฒนาบุคลากร มีปัญหาในระดับมาก

3. การพัฒนาบุคลากรของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ควรดำเนินการตามกระบวนการ
การพัฒนาบุคลากร ซึ่งมีขั้นตอนสำคัญ ๆ 5 ขั้นตอนดังนี้

3.1 การหาความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร

3.2 การวางแผนพัฒนาบุคลากร

3.3 การเตรียมการพัฒนาบุคลากร

3.4 การดำเนินการพัฒนาบุคลากร

3.5 การประเมินผลและติดตามผลการพัฒนาบุคลากร

Thesis Title Opinions of Administrator and Supervisors Concerning
Personnel Development of the Office of the Provincial
Primary Education.

Name Mr. Sanit Charoentham

Thesis Advisor Assistant Professor Natnipa Cooparat, Ph.D.

Department Educational Administration

Academic Year 1986

ABSTRACT

The Purposes :

1. To study the opinions of administrators and supervisors concerning the process of personnel development of the Office of the Provincial Primary Education.
2. To study the opinions of administrators and supervisors concerning the problems and obstacles of personnel development of the Office of the Provincial Primary Education.
3. To advise personnel development of the office of the Provincial Primary Education

Research Procedure :

Population used in this research were 73 administrators and 140 Supervisors of the office of the Provincial Primary Education.

The instrument used in this research was a questionnaire constructed by the researcher. The questionnaire consisted of three types : a check-list, a rating scale and open-ended questions. Two hundred and nineteen copies were distributed to the samples and 203 copies

were returned. There were 193 perfect copies or 88.13 percentage ; 67 copies from administrators and 126 copies from supervisors

The data were analyzed through the Statistical Package for the Social Science (SPSS), using percentage, arithmetic means (\bar{x}) standard deviations (S.D.), and frequency.

Finding :

1. Opinions of the administrators and supervisors concerning the process of personnel development of the Office of Provincial Primary Education could be summarised as follows:

1.1 Needs assessment of personnel development. The administrators and supervisors were of the general opinion that there were the actual needs assessments at the low level and those which should be conducted at the highest level.

1.2 Personnel development planning. Both administrators and supervisors opinion that there were the actual plannings on personnel development at the low level and those which should be conducted at the highest level.

1.3 Personnel development operation. The administrators and supervisors alike possessed the general opinion that there were the actual personnel development operations at the high level and those which should be carried out at the highest level.

1.4 Personnel development evaluation and follow-up study. The overall opinion of the administrators and supervisors presumed that there were the actual evaluation and follow-up study of personnel development at the low level and those which should be conducted at the high level.

2. As regards the problem of personnel development obstacles, the administrators and supervisors alike had a general opinion that there was a very few problems on almost every point, excluding the problem of budget allocation which possessed a high level of problem.

3. The process for personnel development administration of the Office of Provincial Primary Education should be conducted along the following four major steps;

- 3.1 Needs assessment of personnel development
- 3.2 Personnel development planning
- 3.3 Personnel development preparation
- 3.4 Personnel development operation
- 3.5 Personnel development evaluation and follow-up study

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย ซึ่งได้ให้คำแนะนำปรึกษาและแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่ ทุกชั้นตอน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านอย่างยิ่ง และเนื่องจากทุนวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์ อาจารย์ ดร. จำรัส นองมอก อาจารย์อำนาจ บุญศิริวิบูลย์ อาจารย์จรรยา เอกอินทร์ และอาจารย์ปริญญา นิรภัย ที่กรุณาให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ตลอดจนช่วยตรวจสอบแก้ไขแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ศึกษาพิเศษที่ ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายแผนพัฒนา และฝ่ายนิเทศการศึกษา ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์นิษฐา ศุภธยาลัย ที่ช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล อาจารย์ วาสกร รัชกุล อาจารย์บุญรัตน์ ชุนอ่อน และทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลง ได้ด้วยดี.

สนิท เจริญธรรม

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ญ
รายการแผนภูมิประกอบ	ฐ

บทที่

1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย	4
ประโยชน์ของการวิจัย	5
วิธีดำเนินการวิจัย	5
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย	7
2. แนวคิด หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ความหมายของการพัฒนาบุคลากร	8
ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร	10
กระบวนการพัฒนาบุคลากร	11
การหาความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร	14
การวางแผนพัฒนาบุคลากร	15
การดำเนินการพัฒนาบุคลากร	17
การประเมินผลและติดตามผลการพัฒนาบุคลากร	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	28
วิธีดำเนินการวิจัย	28
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	28
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	28
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	28
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	30
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	31
4	33
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
ลำดับการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	35
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม	35
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนา บุคลากรของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด... ..	40
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและ ข้อเสนอแนะการพัฒนาบุคลากรของสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด.....	64
5	74
สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	74
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	74
วิธีดำเนินการวิจัย	74
สรุปผลการวิจัย	75
อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	77
บรรณานุกรม	86
ภาคผนวก	89
ประวัติผู้เขียน	106

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. สัดส่วนของคำถามในแบบสอบถาม	29
2. จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและรับคืน	31
3. จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	35
4. จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	36
5. จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง	37
6. จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนปีที่ทำงานในตำแหน่ง...	38
7. จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวุฒิการศึกษา	39
8. ความคิดเห็นของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับการหาความจำเป็น ในการพัฒนาบุคลากร	40
9. ความคิดเห็นของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับการวางแผน พัฒนาบุคลากร	40
10. ความเห็นของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับการดำเนินการ พัฒนาบุคลากร	51
11. ความคิดเห็นของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับการประเมินผล และติดตามผลการพัฒนาบุคลากร	59
12. ความคิดเห็นของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับปัญหาและ อุปสรรคในการพัฒนาบุคลากร	64

รายการแผนภูมิประกอบ

	หน้า
แผนภูมิ กระบวนการพัฒนาบุคลากร	14